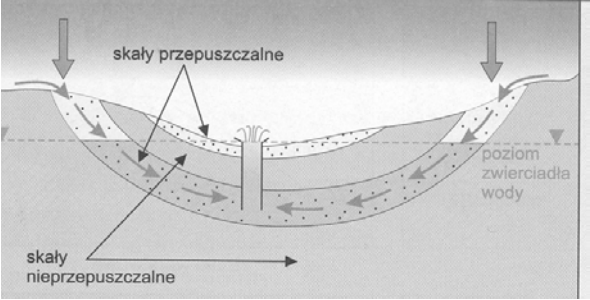

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
ARKUSZ II POZIOM ROZSZERZONY

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Punkty	Kryterium zaliczenia
32.	a) kartodiagram, b) kartogram	0-2	Za podanie nazwy: jednej metody kartograficznej 1 pkt dwóch metod kartograficznych 2 pkt.
33.	Zapis daty: 27 luty (środa) Przykład wyjaśnienia: Ponieważ żeglarz płynął ze wschodu na zachód, to przekraczając granicę zmiany daty o godzinie 24.00 opuszczał obszar, na którym kończyła się doba 25 lutego (poniedziałek) oraz wpływał na obszar, na którym kończyła się doba 26 lutego (wtorek), a zaczynała kolejna – 27 lutego. Dlatego dokonując zapisu w dzienniku pokładowym po godzinie 24.00 zapisał datę o jedną dobę późniejszą. W rachubie czasu nastąpiło opuszczenie jednej doby.	0-2	Za prawidłowy zapis daty 1 pkt Za wyjaśnienie 1 pkt
34.	Przykład opisu: Obserwując to piękne zjawisko można podziwiać rozświetlone niebo, na którym zorza polarna, zachowując się bardzo dynamicznie, przybiera różne kształty, np.: zasłon, wstęg i rozbłyskuje różnymi kolorami, np.: zielenią, fioletem.	0-3	Za podanie: jednej cechy 1 pkt dwóch cech 2 pkt. trzech cech 3 pkt.
35.	Przykład wyjaśnienia: Słońce w okresach wzmożonej aktywności wyrzuca dużą ilość protonów i elektronów oraz innych cząstek elementarnych, które przemieszczając się obok Ziemi odchylają się w jej polu magnetycznym i skupiają się raczej wokół biegunów magnetycznych. Cząstki wpadając do jonosfery wywołują w niej prądy elektryczne, które powodują świecenie rozrzedzonego powietrza. Przykłady konsekwencji: - zakłócenia w dostawie energii elektrycznej, - zakłócenia łączności satelitarnej i radiowej, - awarie satelitów, - zagrożenie zdrowia astronautów.	0-3	Za wyjaśnienie powstania 1 pkt Za podanie: jednej konsekwencji 1 pkt dwóch konsekwencji 2 pkt.
36.	A, D, E, G	0-4	Za każdy poprawny wybór wydarzeń tylko z trzeciorzędu po jednym punkcie W sumie 4 pkt.

37.	Sól kamienna Przykład występowania w Polsce: - na Kujawach w rejonie Inowrocławia, Kłodawy (sól wieku permskiego), w Wieliczce i Bochni (sól powstała w trzeciorzędzie). Przykład wykorzystania gospodarczego: - w przemyśle chemicznym (np.: do produkcji sody, kwasu solnego, chloru), do celów spożywczych (sól kuchenna). Wapienie Przykład występowania w Polsce: - na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, na Kujawach, w Górach Świętokrzyskich Przykład znaczenia gospodarczego: - w przemyśle chemicznym (np. do produkcji nawozów sztucznych, sody), w przemyśle cementowym, w budownictwie.	0-4	Za wpisanie w tabelę: dwóch uzupełnień 1 pkt trzech i czterech uzupełnień 2 pkt. pięciu i sześciu uzupełnień 3 pkt. siedmiu i ośmiu uzupełnień 4 pkt.
38.	A. Kordyliery, B. Nizina Zachodniosyberyjska, C. Wyżyna Anatolii, D. Pireneje,	0-4	Za poprawne nazwania poszczególnych obiektów geograficznych po jednym punkcie W sumie 4 pkt
39.	Przykład uzasadnienia: Ciepły prąd morski powoduje powstanie dodatnich anomalii termicznych oraz wpływa na wzrost wilgotności powietrza. Dlatego klimat Reykjavíku jest cieplejszy i bardziej wilgotny, niż wskazuje na to jego położenie geograficzne: - średnia roczna wartość temperatury powietrza jest dodatnia i wynosi powyżej 0 ⁰ C, - amplituda temperatury powietrza pomiędzy najcieplejszym i najchłodniejszym miesiącem nie jest wysoka i wynosi 12,1 ⁰ C, - w ciągu roku spada ponad 900 mm opadów atmosferycznych, - miesięczne sumy opadów są najwyższe w czasie jesieni i zimy.	0-3	Za uzasadnienie z podaniem: jednego argumentu 1 pkt dwóch argumentów 2 pkt. trzech argumentów 3 pkt.
40.	Przykład prawidłowości: Obszar o największej jeziorności pokrywa się z zasięgiem najmłodszego zlodowacenia. Przykład wyjaśnienia: Jeziora są zjawiskiem geologicznie krótkotrwałym i dlatego szybko znikają z krajobrazu. Ich miejsce zajmują bagna, a następnie torfowiska, które z kolei porasta roślinność wysoka. Stąd też na południe od granicy najmłodszego zlodowacenia jezior jest niewiele lub ich brak.	0-2	Za sformułowanie prawidłowości 1 pkt Za wyjaśnienie 1 pkt

41.		0-3	Za uwzględnienie w rysunku układu warstw: nieprzepuszczalnych 1 pkt przepuszczalnej 1 pkt wodonośnej 1 pkt
42.	Przykład: Intensywność wietrzenia fizycznego zależy od godzinnych, dobowych i rocznych zmian temperatury powietrza oraz od jego wilgotności. Dlatego najbardziej sprzyjające warunki, w których skały ulegają rozpadowi w wyniku ich nagrzania i stygnięcia oraz w wyniku zamarzania i rozmarzania roztworów w szczelinach skalnych, występują w klimacie suchym, zimnym i umiarkowanym. Wietrzenie chemiczne jest najbardziej intensywne w klimacie wilgotnym, gdyż warunki typowe dla tego klimatu - wysoka temperatura i wilgotność powietrza – szczególnie sprzyjają chemicznym zmianom właściwości skał. Wietrzenie biologiczne jest najbardziej intensywne tam, gdzie warunki klimatyczne pozwalają na rozwój i różnorodność roślinności, a więc przede wszystkim w klimacie gorącym i wilgotnym oraz w klimacie umiarkowanym (szczególnie w porze letniej).	0-3	Za wykazanie zależności dla różnych rodzajów wietrzenia po jednym punkcie W sumie 3 pkt.
43.	Przykład wyjaśnienia: Wielkość pływów morskich jest uzależniona od wzajemnego położenia Ziemi, Księżyca i Słońca. Osiągają największą amplitudę w czasie nowiu lub pełni Księżyca, gdy ciała niebieskie położone są w jednej linii, a ich przyciąganie sumuje się. Tego rodzaju pływy określane są jako pływy syzygijne. Najmniejsze pływy występują wtedy gdy Księżyc jest w II lub w IV kwadrze i kierunki oddziaływania sił grawitacji Księżyca i Słońca są do siebie prostopadłe. Ten rodzaj pływów określa się jako pływy kwadraturowe.	0-2	Za wyjaśnienie występowania pływów o największej amplitudzie 1 pkt Za wyjaśnienie występowania pływów o najmniejszej amplitudzie 1 pkt.

44.	Przykłady występowania: - wybrzeża Półwyspu Bretońskiego, - południowe wybrzeże Wielkiej Brytanii, - Zatoka Fundy. Przykład wykorzystania: - do produkcji energii elektrycznej, - jako propozycja, która wzbogaca ofertę i podnosi walory turystyczne miejsca, w którym występują pływy morskie.	0-3	Za podanie: dwóch przykładów występowania 1 pkt trzech przykładów występowania 2 pkt. Za podanie przykładu wykorzystania 1 pkt																								
45.	Wybrane typy genetyczne gleb: A, D Przykład uzasadnienia: Wybrane gleby wyróżnia zawartość próchnicy, której miąższość, przede wszystkim dla czarnoziemów, jest duża. Ponadto istotną cechą tych gleb jest ich żyzność oraz bardzo korzystne właściwości fizyczne.	0-3	Za wybór: jednego typu genetycznego 1 pkt dwóch typów genetycznych 2 pkt. Za uzasadnienie 1 pkt																								
46.	Przykłady wpływu klimatu: 1) zróżnicowanie warunków zamieszkania, 2) różnorodność warunków rozwoju rolnictwa, 3) możliwości rozwoju usług turystycznych, 4) występowanie klęsk żywiołowych.	0-3	Za każdy przykład jeden punkt W sumie 3 pkt.																								
47.	Przykłady uzasadnienia: - ropa naftowa jest bardzo ważnym surowcem wykorzystywanym, np.: w przemyśle paliwowo - energetycznym, chemicznym, - ropa naftowa należy do najważniejszych towarów w handlu międzynarodowym, - handel ropą naftową łączy politykę i gospodarkę wielu krajów, - społeczeństwa krajów, które eksportują ropę naftową są uzależnione od jej systematycznych dostaw, - każde zakłócenie ciągłości dostaw ropy naftowej jest źródłem napięć, powoduje niestabilność cen.	0-3	Za podanie w uzasadnieniu: jednego argumentu 1 pkt dwóch argumentów 2 pkt. trzech argumentów 3 pkt.																								
48.	A. wypiętrzanie – zapadanie B. erozja– transport – akumulacja C. denudacja	0-3	Za uzupełnienie: dwóch procesów 1 pkt trzech i czterech procesów 2 pkt. pięciu i sześciu procesów 3 pkt.																								
49.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>L.p.</th><th>Naród</th><th>Rodzina językowa</th><th>Grupa językowa</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td><td>Niemcy</td><td>indoeuropejska</td><td>germańska</td></tr> <tr> <td>2.</td><td>Chińczycy</td><td>chińsko-tybetańska</td><td>chińska</td></tr> <tr> <td>3.</td><td>Hiszpanie</td><td>indoeuropejska</td><td>romańska</td></tr> <tr> <td>4.</td><td>Węgrzy</td><td>uralska</td><td>ugrofińska</td></tr> <tr> <td>5.</td><td>Chorwaci</td><td>indoeuropejska</td><td>słowiańska</td></tr> </tbody> </table>	L.p.	Naród	Rodzina językowa	Grupa językowa	1.	Niemcy	indoeuropejska	germańska	2.	Chińczycy	chińsko-tybetańska	chińska	3.	Hiszpanie	indoeuropejska	romańska	4.	Węgrzy	uralska	ugrofińska	5.	Chorwaci	indoeuropejska	słowiańska	0-5	Za każde dwa przyporządkowania po jednym punkcie W sumie 5 pkt.
L.p.	Naród	Rodzina językowa	Grupa językowa																								
1.	Niemcy	indoeuropejska	germańska																								
2.	Chińczycy	chińsko-tybetańska	chińska																								
3.	Hiszpanie	indoeuropejska	romańska																								
4.	Węgrzy	uralska	ugrofińska																								
5.	Chorwaci	indoeuropejska	słowiańska																								

50.	Przykład opisu: Ludność południowo-wschodniej Europy zamieszkują różne grupy narodowe. Zróżnicowanie pod względem narodowościowym jest szczególnie widoczne na obszarze byłej Jugosławii. Krajem, w którym liczba narodowości jest większa niż w innych krajach tej części Europy jest, np. Bośnia i Hercegowina. Przykłady konsekwencji: - rozpad Jugosławii na początku lat dziewięćdziesiątych, - konflikt zbrojny w latach dziewięćdziesiątych na tle narodowościowym i religijnym, - zabici i ranni podczas działań wojennych, - prześladowania ludności, - przymusowe migracje ludności.	0-3	Za opis 1 pkt Za podanie: jednej konsekwencji 1 pkt dwóch konsekwencji 2 pkt.
51.	Przykład oceny: Zmiany struktury gałęziowej w Zagłębiu Ruhry są z jednej strony zmianami korzystnymi, ponieważ przyczyniły się do unowocześnienia przemysłu i modernizacji procesów produkcji, lokalizacji przemysłów wysokich technologii, oraz spowodowały poprawę stanu środowiska geograficznego, z drugiej strony są to zmiany niekorzystne, gdyż z procesem restrukturyzacji wiąże się problem utraty pracy, konieczność zdobywania nowych umiejętności. Nie jest to akceptowane przez pracowników, o czym świadczą protesty między innymi w tym zagłębiu, w drugiej połowie XX wieku.	0-4	Za ocenę, podając: jeden argument 1 pkt dwa argumenty 2 pkt. trzy argumenty 3 pkt. cztery argumenty 4 pkt.
52.	A. 4 B. 2 C. 6 D. 1 E. 7 F. 3 G. 5 H. 8 I. 9	0-4	Za poprawne uporządkowanie: dwóch wyrażen 1 pkt trzech i czterech wyrażen 2 pkt. pięciu i sześciu wyrażen 3 pkt. siedmiu i ośmiu wyrażen 4 pkt.
53.	Przykłady argumentów za koniecznością rozwoju transportu kolejowego: - koszty przewozu maleją wraz ze wzrostem odległości i wielkością ładunku, - przewożenie towarów w kontenerach umożliwia ich sprawny przeładunek, - możliwość przewozu ładunków o dużej objętości i dużym ciężarze, - nie oddziałuje na środowisko geograficzne tak negatywnie, jak transport samochodowy.	0-3	Za przedstawienie: jednego argumentu 1 pkt dwóch argumentów 2 pkt trzech argumentów 3 pkt.

54.	Kraj PKB na 1 mieszkańca w USD Kanada 21 688 Szwajcaria 33 333 Brazylia 3 498 Kamerun 605 Polska 4 093	0-1	Za poprawne obliczenia 1 pkt								
55.	Przykład wniosku: Najlepsze warunki życia mają mieszkańcy krajów, które charakteryzują się wysokim poziomem rozwoju gospodarczego.	0-1	Za sformułowanie wniosku 1 pkt								
56.	<table><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr><tr><td>II</td><td>I</td><td>III</td><td>V</td></tr></table>	A	B	C	D	II	I	III	V	0-4	Za przyporządkowanie podanych charakterystyk po jednym punkcie. W sumie 4 pkt.
A	B	C	D								
II	I	III	V								
57.	Przykłady zmian: - mniejsza liczba partii politycznych w 2001 roku w porównaniu z rokiem 1991, - powstanie nowych partii, np.: Platformy Obywatelskiej, Samoobrony, - rozpad AWS i brak mandatów w sejmie po wyborach w 2001 roku, - wzrost liczby mandatów w 2001 roku partii lewicowych w porównaniu z rokiem 1991. Przykład wyjaśnienia: Zmiany w rozkładzie mandatów w sejmie po wyborach w 2001 roku w porównaniu z 1991 rokiem są spowodowane brakiem stabilizacji sceny politycznej, niezadowoleniem części społeczeństwa, które w kolejnych programach wyborczych poszczególnych partii upatruje szansy na poprawę i podniesienie warunków życia.	0-4	Za podanie: jednej zmiany 1 pkt dwóch zmian 2 pkt. trzech zmian 3 pkt. Za wyjaśnienie 1 pkt								
58.	Przykład oceny: Zadania, które zobowiązane są realizować kraje Unii Europejskiej korzystnie wpłyną na stan środowiska geograficznego, usuwając zagrożenia zakłócające jego funkcjonowanie. Przykłady argumentów: - modernizacja energetyki w celu ograniczania emisji pyłów i gazów, - korzystanie w coraz szerszym zakresie z alternatywnych źródeł energii, - unowocześnianie transportu w celu ograniczania emisji spalin samochodowych, - obejmowane ochroną obszarów cennych pod względem przyrodniczym, - racjonalne wykorzystanie odpadów, poprzez poddawanie ich recyklingowi.	0-5	Za ocenę 1 pkt Za podanie: jednego argumentu 1 pkt dwóch argumentów 2 pkt. trzech argumentów 3 pkt. czterech argumentów 4 pkt.								

59.	Przykłady argumentów pozytywnych: - elektrownie atomowe nie emitują do atmosfery związków węgla, siarki i azotu, - eksploatacja surowca potrzebnego do produkcji energii elektrycznej w elektrowniach atomowych nie powoduje tak dużych zmian w środowisku przyrodniczym, jak np. eksploatacja węgla brunatnego. - koszty wytwarzanie tego rodzaju energii są niższe niż koszty jej wytwarzania z węgla kamiennego. Przykład argumentów negatywnych : - brak skutecznych rozwiązań problemu składowania odpadów radioaktywnych, - zagrożenie życia i zdrowia ludności mieszkającej w pobliżu elektrowni i jej pracowników w przypadku awarii, - nieodwracalne zmiany w środowisku przyrodniczym w wyniku awarii reaktorów.	0-4	Za sformułowanie: jednego argumentu pozytywnego 1 pkt dwóch argumentów pozytywnych 2 pkt. Za sformułowanie: jednego argumentu negatywnego 1 pkt dwóch argumentów negatywnych 2 pkt.
60.	Przykład rozwiązań: - stosowanie wyselekcjonowanych nasion siewnych, - wyhodowanie i upowszechnianie wysokopłennych odmian zbóż, np. pszenicy i ryżu w ramach tzw. „zielonej rewolucji”, - budowanie systemów nawadniających i odwadniających w celu powiększanie obszarów użytkowanych rolniczo, - zwiększanie hodowli ryb i innych organizmów wodnych, zarówno w wodach słonych, jak i słodkich, - pomoc naukowa, techniczna i organizacyjna krajom, w których występuje problem niedożywienia i głodu.	0-4	Za przedstawienie czterech rozwiązań: po jednym punkcie za poszczególne rozwiązania. W sumie 4 pkt.
61.	Przykłady krajów: 1.Etiopia 2. Kenia 3. Tanzania 4. Sudan	0-4	Za podanie nazw czterech krajów: po jednym punkcie za każdą nazwę. W sumie 4 pkt.
62.	Przykład przyczyn: Występowanie malarii w krajach Afryki jest spowodowane: - warunkami klimatycznymi, a przede wszystkim dużą wilgotnością powietrza, np. nad Jeziorem Wiktorii oraz w czasie występowaniem powodzi, - budową sztucznych zbiorników wodnych, - nawadnianiem obszarów wykorzystywanych rolniczo,	0-4	Za wskazanie: jednej przyczyny 1 pkt dwóch przyczyn 2 pkt. trzech przyczyn 3 pkt. czterech przyczyn 4 pkt.

	- obniżaniem poziomu wód gruntowych w związku z eksploatacją surowców mineralnych, - warunkami życia ludności – ubóstwem, brakiem żywności, dostępu do czystej wody pitnej, - konfliktami zbrojnymi.		